

Vit mugu stríðast móti rovfuglunum

Føroya fólki tørvar ein nýggjan Nólsoyar Páll, segði Sonne Smith í grækarismessurøðu síni í Havn sunnudagin

Hatað skalt tú, tjaldrið
aldri skalt tú ynnast,
tú hevur spilt mær veitslu
mína,
hetta skal eg minnast.

Soleiðis biðja rovfuglarnir ilt yvir tjaldrið. Tjaldrið, sum verjur smáfuglar og ferð eftir ferð spillir spælið hjá rovfuglunum. Hetta 18. ørindi og hin 228 ørindini í Fuglaskvæðnum hjá Nólsoy

oyar Páll lýsa støðuna í Føroyum í tíðini fyrri fríhandilin í 1856. Føroya fólk var kúgað og trælkað. Tað vildi mikli landsmaður okkara ikki lata um seg ganga. Í tättinum letur hann seg í tjaldursham, embætismannavalðið í rovfuglaham og Føroya fólk í smáfuglaham.

Í bók síni, Poul Nolsøe. Lívssøga og yrkingar. 1908 til 1912, skrivur dr. Jakob

sen á blaðsíðu 121: »Páll Nólsoy hevur við gløggum eyga kosið sær sjálvum tjaldurslíki til at fara í. Tjaldrið er góður gagnfuglur av tí, at tað er rovfuglanna svorni figgindi og styggir teir burtur. Ikki bilar tí mót og dirvi til at herja á teir, har sum teir eru um leið. Tað fer avstað sum píflur í luftini. Við sínum spíska og sterka reyða nevi høgur tað teir so dattliga

og er so burtur alt í einum. Helst móti ravninum er tað ógvuliga nærsøkið. Við sínari pípandi hvøllu og snjøllu rødd varar tað hinar fuglarnar at, tá ið rovfuglar eru í námindu. Ikki trívast tí rovfuglar, har sum tjöldur byggja. Av slíkum orsökum er friðað um tjaldrið í Føroyum. Nólsoyar Páll kann við fullum rætti líkna tjaldursins virki við sítt egna. Í niðurlagnum, sum hvørt mansbarn í Føroyum eigur at kunna, hevur hann trongt tað saman í hesum orðum:

Fuglin í fjøruni
við sínum nevi reyða,
mangt eitt djór og
heviskan fugl
hevur hann greitt frá
deyða,
fuglin í fjøruni.

Tjaldrið er í Føroyum út av hesum kvæði vordrið sum eitt merkistekin fyri fólkaframburði, ein mynd uppá slíkan mann, sum stríðist fyri almúgumanna væl og framgongd.

Sjálvt í dagsins kalda andgletti kemur tjaldrið trúliga aftur til okkara á grækarismessu. Tað hevur nakað

at koma aftur til, tí her fær tað búleikast við tí, sum náttúran gevur. Úr sínum búplássi fyrri sunnan kemur tað aftur at verja smáfuglin móti rovfuglunum, ár eftir ár, í góðum og ringum tíðum.

Tjaldrið er afturkomið til Føroya, matrikulnummar sekstivey/sjey á heimskortinum. Matrikulnummar sekstivey/sjey er framvegis reiðrið hjá tí smáfugli, sum tjaldrið er komið at verja og varða av. Men reiðrið er vordrið vát og kalt, tí alsamt minni er til av smáfugli. Hann er vordrið flytufuglur, byggir sær reiður aðra staðni, tí her er ikki rúmd fyri honum longur.

Smáfuglurin, Føroya fólk, ridlar á reiðurstrom. Fólkíð er smokkað úr glæstriborg niður í eina slavna kjallaraibúð, sum fæst til leigu fyri okursprís. Tað, sum var ein eggjandi rúsur, varð til ein doyrvandi rús, sum endaði í dølskum duli. Vit eru tó smátt um smátt vaknað við kaldan drey, upp í trán, ísakaldan andglett. Vit eru komin so frægt fyri okkum aftur, at vit smoyggja upp um armar og halda fram at klandrast og brigsla hvør øðrum líkt og ólíkt. Hví er vát í reiðrunum? Tí hini hava skyldina! Fólkíð hevur kosið sær smyri til at senda í staraflokk. Vit varnaðust ikki, at meðan vit klandraðust, syndraðist at kalla alt lívsvirði. Vit livdu so fjart frá tí annars lívsverda veruleikanum, at summi av okkum hirdu ikki at siggia okkara bestu Guds gávu, at kunna taka grind upp. Zapparamentanin tók við frá sínum sjónvarpsrásum í rúmdini. Rovfuglarnir tagaðu okkara lívsvirði sundur. Vit

varnaðust tað ikki, og rovfuglarnir klandraðust um rovini av tí, sum vit góvust at stríðast fyri.

Ja, at stríðast fyri. Vit skulu stríðast ímóti rovfuglunum, og tú varnast, at alstóru munur er á klandri og stríði.

Føroya fólk eigur at seta seg í tjaldurs stað og stríðast móti rovfuglunum, ið ikki gevst so. Tvørtur ímóti piðar hann, so leingi onkur tægr, onkur slintra, onkur trevsi hómast. Tá ið Føroya fólk er fullpiðað, skal tað kortini borðreiða fyri rovfuglunum, til fólkíð liggur eftir á í trimum armóðsskugga.

Matrikulnummar sekstivey/sjey eigur at verða umvælt úr kjallara í skorstein. Øll umvælingin eigur at verða drigin frá í tí, rovfuglurin kallar skatt, men sum í veruleikanum er legaliserað rán. Føroya fólkíð tørvar ein nýggjan Nólsoyar Páll, ein politiskan Robin Hood, og fólkíð eigur at sleppa sær burtur úr síni nalvaskoðan. Síggj verðina uttanfyri. Lívið er eittans, og lívið eigur at vera vert at liva. Vit eiga at vera takksom fyri lívið, okkara egna lív, og lívið rundan um okkum. Lívið er gott. Tað er vert at liva. Vert er at liva fyri at hava virðing fyri øðrum, at vera so frægt góður við seg sjálvan, at ein er førur fyri at vera góður við onnur. At vera góður við seg sjálvan er lívins barlast. Røkir tú teg sjálvan og tíni, viðkast tín sjónarringur til at siggia tað, ið vit skulu ansa eftir úti og heima, ansa eftir tí, sum er gott, tí, sum er minni gott, og tí, sum er ringt. Munurin á lívsjáltan

